

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 705/2018
22.02.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Велимир Вујисић адвокат из ..., против тужених ББ из села ..., ВВ из села ..., ГГ, рођене ГГ1 из села ..., ДД из села ..., ЂЂ из села ... - ..., ЕЕ из ... и ЖЖ из села ... - ..., чији је пуномоћник Бранко Ћуретић адвокат из ..., ради утврђења по тужби и утврђења и исељења по противтужби, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4900/2012 од 18.07.2014. године, у седници већа одржаној дана 22.02.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4900/2012 од 18.07.2014. године - одлуке садржане у првом ставу изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужених за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 10/10 од 18.01.2012. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље АА којим је тражила да се утврди да је по основу рада, доприноса и стицања у заједници са сада покојним ЗЗ бившим из ... стекла право сусвојине на 70/100 идеалних делова непокретности коју представља стан у ... у улици ... број ..., стан број ..., и да се наведена имовина као посебна имовина тужиље изузме из заоставштине покојног ЗЗ, што су тужени као законски наследници дужни признати и трпети а тужиља своје право уписати у јавним књигама. Ставом другим изреке, Виши суд у Београду се огласио месно ненадлежним за поступање у делу тужбеног и противтужбеног захтева којим је тражено да се утврди право сусвојине на покретностима и непокретностима на катастарској парцели ... КО ... - ..., површине 47,99 ари и куће на наведеној парцели, а тужба и противтужба у том делу су одбачене. Ставом трећим изреке, усвојен је противтужбени захтев и утврђено да су тужени-противтужиоци као

законски наследници на посебној имовини иза смрти покојног ЗЗ бившег из ... сувласници, и то: ББ са $\frac{1}{4}$ идеална дела, ВВ са $\frac{1}{8}$ идеалних делова, ГГ, рођена ГГ1 са $\frac{1}{8}$ идеалних делова, ДД са $\frac{1}{16}$ идеалних делова, ЂЂ са $\frac{3}{16}$ идеалних делова, ЕЕ са $\frac{1}{8}$ идеалних делова и ЖЖ са $\frac{1}{8}$ идеалних делова на трособном стану број ..., површине 82 м² на ... спрату у улици ... број ... у ..., путничком возилу марке „...“ и покретним стварима наведеним у овом ставу изреке, што је тужиља дужна признати и трпети а тужени-противтужиоци ово своје право могу уписати у земљишне књиге на основу пресуде под претњом извршења. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужиља-противтужена АА из ... да се са свим лицима и својим стварима исели из трособног стана број ... површине 82 м² на ... спрату и стан испражњен од свих лица и својих ствари преда туженима-противтужиоцима у посед у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде под претњом принудног извршења. Ставом петим изреке, обавезана је тужиља да туженима накнади трошкове поступка у износу од 1.647.750,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4900/2012 од 18.07.2014. године, ставом првим изреке, потврђена је пресуда Вишег суда у Београду П 10/10 од 18.01.2012. године у ставу првом изреке, делу става трећег изреке којим је усвојен противтужбени захтев и утврђено да су тужени као законски наследници на посебној имовини иза смрти покојног ЗЗ бившег из ... сувласници, и то: ББ са $\frac{1}{4}$ идеална дела, ВВ са $\frac{1}{8}$ идеалних делова, ГГ, рођена ГГ1 са $\frac{1}{8}$ идеалних делова, ДД са $\frac{1}{16}$ идеалних делова, ЂЂ са $\frac{3}{16}$ идеалних делова, ЕЕ са $\frac{1}{8}$ идеалних делова и ЖЖ са $\frac{1}{8}$ идеалних делова на трособном стану број ..., површине 82 м² на ... спрату у улици ... број ... у ..., што је тужиља АА дужна признати и трпети а тужени своје право могу уписати у земљишне књиге на основу ове пресуде, као и у ставу четвртим изреке, и у том делу је жалба тужиље одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Вишег суда у Београду П 10/10 од 18.01.2012. године у делу става другог изреке којим се Виши суд у Београду огласио месно ненадлежним за поступање по делу тужбеног захтева којим је тражено да се утврди право сусвојине на покретним стварима и непокретности на катастарској парцели ... КО ...- ..., површине 47,99 ари и куће на наведеној парцели и у том делу тужба одбачена, као и у делу става трећег изреке којим је усвојен противтужбени захтев и утврђено да су тужени као законски наследници на посебној имовини иза смрти покојног ЗЗ бившег из ..., сувласници на покретној имовини наведеној у том ставу изреке, као и у ставу петом изреке, и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени су поднели одговор на ревизију тужиље и захтевали накнаду трошкова поступка по ревизији.

Решењем Апелационог суда у Београду РЗ 122/2017 од 13.12.2017. године није предложено Врховном касационом суду одлучивање о ревизији тужиле изјављеној против пресуде тог суда Гж 4900/12 од 18.07.2014. године.

Парнични поступак у овом спору започет је тужбом која је поднета 24.06.1996. године са захтевом тужиле за утврђење права сусвојине по основу стицања у ванбрачној заједници са правним претходником тужених, покојним ЗЗ, на непокретној имовини - трособном стану на четвртом спрату стамбене зграде у ... у улици ... број ... и катастарској парцели ... КО ... са кућом саграђеном на тој парцели, као и покретне имовине - путничког возила и покућства у стану и кући. У тужби је вредност предмета спора означена износом од 392.820,00 динара, који одговара противвредности од 112.234,29 ДЕМ по тржишном курсу на дан подношења тужбе (1 ДЕМ = 3,50 динара), односно противвредности од 57.384,48 евра по курсу на дан 01.01.2002. године (1 евро = 1,95583 ДЕМ). Тужилца је, не мењајући тужбени захтев, поднеском од 03.09.2007. године означила вредност предмета спора износом од 650.000,00 динара, који одговара противвредности од 185.714,29 ДЕМ на дан подношења тужбе, односно противвредности од 94.954 евра на дан 01.01.2002. године. Тужени су 20.07.1999. године поднели противтужбу која је у конексном односу са тужбом, јер су захтевали утврђење права сусвојине по основу наслеђивања на непокретној и покретној имовини која је предмет и тужбеног захтева.

Предмет је након 01.01.2010. године, као дана почетка примене Закона о уређењу судова („Службени гласник Републике Србије“, број 116/08), од тадашњег Првог општинског суда у Београду којем су поднете тужба и противтужба преузео Виши суд у Београду. Сходно члану 23. став 1. тачка 7. наведеног закона, виши суд у првом степену суди у грађанскоправним споровима кад вредност предмета спора омогућава изјављивање ревизије, а према члану 394. став тада важећег Закона о парничном поступку имовински цензус за ревизију морао је прелазити динарску противвредност 100.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Побијана другостепена пресуда донета је 18.07.2014. године - након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 55/14). Одредбом члана 23. став 3. наведеног закона прописано је да је ревизија дозвољена у свим поступцима у којима вредност побијеног дела прелази динарску противвредност од 40.000 евра, односно 100.000 евра у привредним споровима, по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, а који нису правноснажно решени до дана ступања на снагу тог закона.

Из наведених разлога, имајући у виду да се ревизијом побија другостепена пресуда у делу којим је правноснажно одлучено о захтеву тужбе и противтужбе у односу на трособни стан у ..., Врховни касациони суд је оценио да је ревизија дозвољена по вредности предмета спора побијеног дела. Због тога о изјављеној

ревизији није одлучивао као о изузетно дозвољеној, у смислу члана 395. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 125/04 и 111/09), и зато није узео у обзир решење Апелационог суда у Београду РЗ 122/2017 од 13.12.2017. године.

Одлучујући о изјављеној ревизији, у смислу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 125/04 и 111/09 - ЗПП) који се у овом поступку примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. У ревизији, изјављеној и због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 1. ЗПП учињене у другостепеном поступку, изричито се не наводи одредба тог закона коју другостепени суд није применио или је погрешно применио, а то је утицало или могло утицати на правилност одлуке о тужиљиној жалби.

Према утврђеном чињеничном стању, носилац станарског права на стану број ... на четвртном спрату зграде у улици ... број ... у ... био је ЗЗ, на основу уговора о коришћењу стана од 01.11.1972. године. У наведеном уговору су, као чланови породичног домаћинства, били уписани родитељи и сестра носиоца станарског права. Означени стан био је предмет уговора о куповини стана у друштвеној својини Ов. ... од 07.04.1993. године који је ЗЗ као купац закључио са ... као продавцем. Купац је уговорену цену стана исплатио у целости. Тужени су законски наследници покојног ЗЗ, умрлог ...1996. године, и правноснажним решењем Основног суда у Подгорици О 222/07 од 16.07.2008. године оглашени су за наследнике његове заоставштине - непокретне имовине у КО ... и КО

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права одлучили о тужбеном и противтужбеном захтеву у односу на спорни стан у

Право својине на спорном стану сада покојни ЗЗ стекао је откупом, на основу уговора о купопродаји стана у друштвеној својини Ов ... од 07.04.1993. године који је закључио са носиоцем права располагања, под условима прописаним Законом о становању. Право на откуп стана из члана 16. Закона о становању је лично право носиоца станарског права, односно закупца стана, које он може пренети само на свог брачног друга и децу (брачну, ванбрачну, усвојену и пасторчад), под условима из става 2. те одредбе. Право на откуп стана не припада ванбрачном партнеру носиоца станарског права, ни уз његову сагласност, јер се ни по раније важећим стамбеним прописима а ни по одредбама Закона о становању ванбрачни партнер не може сматрати чланом породичног домаћинства

носиоца станарског права, односно закупца стана на неодређено време, осим под условом да је између њих могло бити остварено право на законско издржавање.

С тога, ванбрачни партнер нема право својине на стану откупљеном у току ванбрачне заједнице. Изузетно, стан додељен једном ванбрачном партнеру у току ванбрачне заједнице улази у режим заједничке имовине из члана 191. Породичног закона, у случају када је у молби за доделу стана други ванбрачни партнер пријављен као члан породичног домаћинства подносиоца молбе, који је, по том основу, стекао бодове који су утицали на доделу стана.

У конкретном случају, предметни стан је сада покојном 33 додељен на коришћење као носиоцу станарског права на неодређено време током 1972. године - пре заснивања ванбрачне заједнице која је, по тврдњи тужиље, заснована током 1980. године. Због тога тужиља неосновано захтева утврђење права сусвојине по основу стицања у ванбрачној заједници на стану откупљеном под бенефицираним и нетржишним условима. С обзиром да тужиља нема право сусвојине ни други правни основ за државину, дужна је да спорни стан преда туженима као његовим сувласницима, у смислу члан 37. став 1. Закона о основама својинскоправних односа, који су право сусвојине стекли наслеђивањем, сходно члану 36. Закона о основама својинскоправних односа и члану 13. Закона о наслеђивању.

Имајући у виду да се у овом случају није стекао изузетак да се спорни стан сматра заједничком имовином тужиље и сада покојног 33, то нису основани ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права - одредбе члан 191. Породичног закона.

Сходно изложеном, на основу члана 405. ЗПП, одлучено као у првом ставу изреке.

Одлука о трошковима поступка по ревизији, садржана у другом ставу изреке, донета је применом чланова 150. и 161. став 1. ЗПП. Тужени немају право на накнаду трошкова поводом одговора на ревизију, јер по оцени Врховног касационог суда ти трошкови нису били потребни за вођење ове парнице.

**Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић